

Boj za uhlíkově neutrální svět nabírá na obrátkách. Brusel chystá na státy uvalit společnou uhlíkovou daň, co požene nahoru ceny benzínu i nemovitostí

- CZ24 News | 31. května 2021

EU: Boj za zelenější a uhlíkově neutrální svět se stal dlouhodobě hlavní náplní Evropské komise (EK), která tvrdě razí zavádění ekologických daní. Její šéfka Ursula von der Leyenová se nyní vyjádřila pro celoevropské zdanění emisí uhlíku z dopravy a z budov, což má být součástí chystaného dalšího klimatického balíčku. I přesto, že komise slibuje nižší uhlíkovou daň, pocítí ji nejvíce domácnosti v chudších zemích unie. Ekonomové pak v souvislosti se stavebnictvím varují také před ještě větším růstem cen nemovitostí a tlakem na zadlužení jednotlivých států. Na stole je také návrh na zdanění leteckých paliv, který podporuje i ministryně financí Alena Schillerová (za ANO).

Plán komise je součástí červencového [balíčku](#) EU na ochranu klimatu v rámci Green New Dealu, tedy evropské zelené dohody. Jeho účelem je snížit emise skleníkových plynů do roku 2030 o 55 procent ve srovnání s úrovněmi z roku 1990. Obchodování s emisemi ve stavebnictví a v dopravě dosud existovalo pouze na národní úrovni. Jde totiž o odvětví, ve kterých účinky intervencí pocítí přímo jednotliví spotřebitelé, proto se plošného zavedení politici dosud obávali.

S tím však nyní na jednání hlav států a předsedů vlád unijních zemí [přišla](#) předsedkyně EK von der Leyenová, podle níž je celoevropské zavedení uhlíkové daně nutným řešením. V EU systém

obchodování s emisními povolenkami funguje už od roku 2005, omezuje se však jen na oblast energií, průmyslu a letectví. Uhlíkovou daň v dopravě a stavebnictví pak podporuje také německá kancléřka Angela Merkelová.

Von der Leyenová ujišťuje, že daň by měla být nejdříve nižší a postupně by se navyšovala. Navíc slibuje blíže nespecifikované zmírnění finanční zátěže pro potřebné státy. I některá ekologická sdružení jsou přitom proti a poukazují na nadměrné náklady, které by zdanění emisí přineslo finančně slabším zemím.

Proti jsou i někteří levicoví politici, kteří zavádění jednotné celoevropské uhlíkové daně považují za neúčinné a asociální. Šéf německé komunistické Die Linke Dietmar Bartsch například [mluví](#) o tom, že „mobilita se nesmí zvrhnout v luxus, ale musí být dostupná každému“.

Jednotná daň by měla právě kvůli hospodářským rozdílům v jednotlivých evropských státech znatelně odlišné účinky. Vysoká míra zdanění by mohla způsobit masivní finanční i sociální otřesy, například ve státech jihovýchodní Evropy, protože ceny benzínu a topných olejů by extrémně vzrostly. Řešení by tak bylo opět pouze v přerozdělování, kdy by chudší země dostaly velké finanční částky a ty použily právě na dotování pohonných hmot nebo zemního plynu k vytápění budov.

Zadlužené státy, vyšší ceny nemovitostí a ztráta pracovních míst

Zavádění daně by mělo velký vliv i na české domácnosti. Ekonomové upozorňují, že by se dotkla těch nejchudších a stát by jim proto musel finančně ulevovat jinde.

„Když se uhlíková daň zaváděla ve Švédsku, byla kompenzována snížením daně z příjmu, což je v České republice dnes neprůchodné. Uhlíkovou daň na konci dne musí zaplatit spotřebitelé a více dopadne na nejchudší domácnosti, které topí uhlím. Státy by tak musely hledat cesty, jak tento trest pro nejchudší kompenzovat. Pokud by uhlíková daň skutečně prošla, dávalo by smysl ji udělat rozpočtově neutrální a zejména těm nejchudším domácnostem ulevit například zvýšením slevy na poplatníka či přeřazením některých položek do nižší sazby DPH,“ uvedl pro deník Echo24 ekonom platební instituce Roger Dominik Stroukal.

„Ze zahraničních zkušeností víme, že uhlíková daň vede také k vyšším cenám nemovitostí a studie ukazují, že vedle peněz stojí řadu pracovních míst a tlačí na vyšší zadlužení států. Musíme také počítat s tím, že například jako v Kanadě začne uhlíková daň relativně nízko, ale brzy se začne znásobovat. Uhlíková neutralita do roku 2050 je extrémně drahý plán a měli bychom ukazovat na to, kdo to platí,“ dodal Stroukal.

K evropskému Green Dealu připojil Českou republiku premiér Andrej Babiš (ANO), který s plánem souhlasil v minulém roce. Státy se tak zavázaly, že do roku 2050 nebudou produkovat žádné čisté emise skleníkových plynů či že bude hospodářský růst oddělen od využívání zdrojů.

Vláda dosud nepředložila analýzu, jak se zelená dohoda reálně promítne do tuzemské ekonomiky. Ta je v současné době z části závislá na automobilovém průmyslu, na který plán dopadne velmi tvrdě.